
MONOGRAFIE PRAWNICZE

CYWILNOPRAWNA
ODPOWIEDZIALNOŚĆ
PROFESJONALNEGO
PEŁNOMOCNIKA ZA BŁĄD

MAGDALENA BIELUK

C.H.BECK

MONOGRAFIE PRAWNICZE

MAGDALENA BIELUK • CYWILNOPRAWNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ
PROFESJONALNEGO PEŁNOMOCNIKA ZA BŁĄD

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

Anna Wilk

**ODPOWIEDZIALNOŚĆ ODSZKODOWAWCZA Z TYTUŁU
SZKÓD WYRZĄDZONYCH PRZEZ CUDZE PRZESTĘPSTWA
SEKSUALNE**

Bartosz Liżewski

**SYSTEM PRAWA A PORZĄDEK PRAWNY. MIĘDZY
KONSTRUKCJĄ NORMATYWNĄ A PRAWEM W DZIAŁANIU**

Paweł Mazur

**UPRAWNIENIA I OBOWIĄZKI AKCJONARIUSZA
WZGLĘDEM POZOSTAŁYCH AKCJONARIUSZY WYNIKAJĄCE
ZE STOSUNKU SPÓŁKI**

Maciej Kasprzyk

**KONCEPCJA KATAFATYCZNEGO KODU PRAWA.
KU ROZSTRZYgniĘCIOM W ZAKRESIE POMIARU
ZROZUMIAŁOŚCI PRAWA**

Dominik Bierecki

ZASADA SWOBODY UMÓW W PRAWIE SPÓŁDZIELCZYM

Katarzyna Biczysko-Pudętko

**CYWILNOPRAWNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ DOSTAWCY USŁUG
CLOUD COMPUTING W ŚWIEtle PRZEPISÓW OGÓLNEGO
ROZPORZĄDZENIA O OCHRONIE DANYCH OSOBOWYCH
– WYBRANE PROBLEMY**

Aleksandra Nadolska

**SOFT LAW W REGULACJI RYNKU FINANSOWEGO W POLSCE:
REKOMENDACJE, WYTYCZNE I LISTA OSTRZEŻEŃ
PUBLICZNYCH KNF**

legalis C.H.BECK

ksiegarnia.beck.pl

CYWILNOPRAWNA
ODPOWIEDZIALNOŚĆ
PROFESJONALNEGO
PEŁNOMOCNIKA ZA BŁĄD

MAGDALENA BIELUK

WYDAWNICTWO C.H. BECK
WARSZAWA 2021

Wydawca: Wioleta Beczek

Recenzja naukowa: dr hab. Adam Doliwa, prof. UWB

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2021**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-8235-493-5

ISBN e-book 978-83-8235-494-2

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Bibliografia	XVII
Wstęp	1
Rozdział I. Status profesjonalnego pełnomocnika w polskim systemie prawnym	9
§ 1. Adwokat	9
I. Rys historyczny	9
II. Dane demograficzne	11
III. Charakter zawodu	11
IV. Formy prowadzenia działalności	12
V. Szkolenie	14
VI. Organy nadzoru	17
VII. Postępowanie dyscyplinarne	19
§ 2. Radca prawny	22
I. Rys historyczny	22
II. Charakter zawodu	22
A. Profesjonalizacja	22
B. Zawód zaufania publicznego	23
C. Wolny zawód	24
D. Zawód regulowany	25
III. Tytuł zawodowy	27
IV. Formy prowadzenia działalności	28
V. Aktualny status zawodu	29
VI. Szkolenie	31
VII. Organy nadzoru	35
VIII. Postępowanie dyscyplinarne	36
§ 3. Unifikacja zawodów radcy prawnego i adwokata	40
§ 4. Podsumowanie	43
Rozdział II. Przesłanki odpowiedzialności cywilnej radcy prawnego i adwokata w polskim systemie prawnym	45
§ 1. Uwagi wstępne	45
§ 2. Relacja z klientem	47
§ 3. Charakter zobowiązania – starannego działania czy rezultatu	48

§ 4. Odpowiedzialność cywilna – uwagi ogólne	50
I. Uwagi wstępne	50
II. Odpowiedzialność deliktowa	52
III. Odpowiedzialność kontraktowa	53
IV. Zbieg odpowiedzialności <i>ex contractu</i> i <i>ex delicto</i>	56
§ 5. Podstawy prawne odpowiedzialności a forma wykonywania zawodu	58
I. Uwagi wstępne	58
II. Stosunek pracy	58
III. Spółka cywilna	62
IV. Spółka jawna	63
V. Spółka partnerska	64
VI. Spółka komandytowa	65
VII. Działanie więcej niż jednego pełnomocnika w danej sprawie ..	66
§ 6. Przesłanki cywilnej odpowiedzialności profesjonalnego pełnomocnika	67
I. Zdarzenie sprawcze	67
II. Szkoda	68
A. Uwagi wstępne	68
B. Rodzaje szkody	69
1. Uwagi wstępne	69
2. Szkoda majątkowa	69
3. Szkoda niemajątkowa – krzywda	70
C. Zakres szkody w sprawach przeciwko pełnomocnikom	71
D. Zwrot wynagrodzenia	72
E. Sposób naprawienia szkody	73
F. Sposób obliczania wysokości szkody	74
G. Prawdopodobieństwo wyegzekwowania roszczenia	74
III. Wina	75
A. Uwagi wstępne	75
B. Element obiektywny winy	76
C. Subiektywny element winy	77
IV. Związek przyczynowy	79
V. Przyczynienie się poszkodowanego	82
§ 7. Podsumowanie	83
Rozdział III. Analiza przypadków praktycznych w polskim systemie prawnym	85
§ 1. Obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	85
I. Uwagi wstępne	85
II. Stan prawny	85
A. Uwagi wstępne	85

B. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej radców prawnych	87
C. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej adwokatów	90
III. Ubezpieczenie OC w praktyce	91
§ 2. Sprawy przeciwko pełnomocnikom w praktyce	93
I. Postępowanie dyscyplinarne	93
II. Postępowanie sądowe	96
A. Uwagi wstępne	96
B. Wyrok SN z 16.6.2010 r. w sprawie I CSK 481/09 – hipotetyczne rozstrzygnięcie pierwotnego roszczenia	97
1. Stan faktyczny	97
2. Rozstrzygnięcie	98
3. Uzasadnienie prawne	98
4. Komentarz	99
C. Wyrok SA w Białymstoku z 16.11.2006 r. w sprawie I ACa 620/06 – aktywna rola pełnomocnika w ustalaniu okoliczności istotnych dla sprawy	100
1. Stan faktyczny	100
2. Rozstrzygnięcie	100
3. Uzasadnienie prawne	101
4. Komentarz	101
D. Wyrok SA w Warszawie z 20.4.2011 r. w sprawie I ACa 1186/10 – związek przyczynowy pomiędzy naruszeniem a szkodą	102
1. Stan faktyczny	102
2. Rozstrzygnięcie	102
3. Uzasadnienie prawne	102
4. Komentarz	103
E. Wyrok SN z 21.10.2004 r. w sprawie V CK 61/04 – zwrot wynagrodzenia w razie niedochowania należytej staranności przez pełnomocnika	103
1. Stan faktyczny	103
2. Rozstrzygnięcie	104
3. Uzasadnienie prawne	104
4. Komentarz	104
F. Wyrok SA w Białymstoku z 6.12.2012 r. w sprawie I ACa 400/12 – zadośćuczynienie za krzywdę	104
1. Stan faktyczny	104
2. Rozstrzygnięcie	105

3. Uzasadnienie prawne	105
4. Komentarz	106
§ 3. Podsumowanie	107
Rozdział IV. Status profesjonalnego pełnomocnika w Anglii i Walii	109
§ 1. Uwagi wstępne	109
§ 2. <i>Barrister</i>	112
I. Uwagi wstępne	112
II. <i>Chambers</i>	114
III. Formy wykonywania zawodu	115
IV. Szkolenie – dostęp do zawodu	117
V. Organy nadzoru	121
VI. Społeczność <i>barristerów</i>	123
VII. Postępowanie dyscyplinarne	124
§ 3. <i>Solicitor</i>	126
I. Uwagi wstępne	126
II. Formy wykonywania zawodu	127
III. Szkolenie – dostęp do zawodu	129
IV. Organy nadzoru	130
V. Postępowanie dyscyplinarne	131
§ 4. Powiązania pomiędzy zawodami <i>barristera</i> oraz <i>solicitora</i>	132
§ 5. Legal Services Board	134
§ 6. Legal Ombudsman	134
§ 7. Alternative Business Structure	137
§ 8. Podsumowanie	137
Rozdział V. Cywilna odpowiedzialność profesjonalnego pełnomocnika w reżimie prawa angielskiego	139
§ 1. Uwagi ogólne	139
§ 2. Wiedza prawnicza	141
§ 3. Umowa z klientem	142
I. Zakres obowiązków	142
II. Forma umowy	144
III. Sposób wykonywania obowiązków	145
IV. Rodzaje postanowień umownych i konsekwencje ich naruszenia	146
§ 4. Odpowiedzialność za czyny niedozwolone (<i>torts</i>)	147
I. Uwagi wstępne	147
II. Obowiązek zachowania należytej staranności (<i>duty of care</i>)	148
III. Naruszenie obowiązku zachowania należytej staranności	150
IV. Przyczynowość	151
§ 5. Słuszność i stosunek powierniczy	153
§ 6. Obowiązek zachowania poufności	155

§ 7. Szkoda	157
I. Utrata szansy (<i>loss of chance</i>)	157
II. Czysta szkoda ekonomiczna (<i>pure economic loss</i>)	158
§ 8. Odszkodowanie	159
I. Uwagi wstępne	159
II. Świadome wprowadzenie w błąd	160
III. Odszkodowanie za cierpienia psychiczne	161
IV. Zwrot wynagrodzenia	162
§ 9. Procedura poprzedzająca powództwo	162
§ 10. Podsumowanie	164
Rozdział VI. Analiza przypadków praktycznych w angielskim systemie prawnym	167
§ 1. Obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	167
I. Barristerzy	167
II. Solicitorzy	169
§ 2. Dane statystyczne	171
I. Postępowanie dyscyplinarne	171
A. Barristerzy	171
B. Solicitorzy	176
II. Postępowanie sądowe – analiza orzecznictwa	180
A. Uwagi wstępne	180
B. <i>AIB Group (UK) PLC v. Mark Redler and Co Solicitors</i> – zakres naprawienia szkody	180
1. Stan faktyczny	180
2. Rozstrzygnięcie	181
3. Stan prawny	181
4. Komentarz	182
C. <i>Nocton v. Lord Ashburton</i> – relacja powiernicza łącząca solicitora z klientem	182
1. Stan faktyczny	182
2. Rozstrzygnięcie	183
3. Stan prawny	183
4. Komentarz	184
D. <i>Legal Ombudsman v. Howard Robert Gillespie Young</i>	184
1. Stan faktyczny	184
2. Rozstrzygnięcie	184
3. Komentarz	184
§ 3. Podsumowanie	185
Rozdział VII. Status profesjonalnego pełnomocnika w hiszpańskim systemie prawnym	187
§ 1. Uwagi wstępne	187

§ 2. <i>Abogados</i>	188
I. Uwagi wstępne	188
II. Charakter zawodu i pełnione przez niego funkcje	189
III. Izby adwokackie (<i>colegios</i>)	191
IV. Formy wykonywania zawodu	192
A. Uwagi wstępne	192
B. Forma indywidualna	193
C. Forma zbiorowa	194
§ 3. <i>Procurador</i>	194
I. Uwagi wstępne	194
II. Obowiązki <i>procuradora</i>	195
III. LexNet	196
§ 4. Szkolenie – dostęp do zawodu	198
§ 5. Dane demograficzne	199
§ 6. <i>Abogados</i> w hiszpańskiej konstytucji	204
§ 7. Organ nadzoru	205
§ 8. Postępowanie dyscyplinarne	206
I. Uwagi wstępne	206
II. Postępowanie przed izbą adwokacką	207
A. Uwagi wstępne	207
B. Rodzaje naruszeń	207
C. Sankcje	208
D. Uwagi końcowe	208
§ 9. Podsumowanie	209
Rozdział VIII. Cywilna odpowiedzialność profesjonalnego pełnomocnika w reżimie prawa hiszpańskiego	211
§ 1. Uwagi wstępne	211
§ 2. Charakterystyka relacji pełnomocnik–klient	212
I. Stosunek prawny	212
II. Zobowiązanie starannego działania i rezultatu	215
§ 3. Ogólne przesłanki odpowiedzialności	218
I. Uwagi wstępne	218
II. Wina	219
III. Szkoda	221
IV. Związek przyczynowy	222
§ 4. Odpowiedzialność kontraktowa <i>abogado</i>	222
§ 5. Odpowiedzialność deliktowa <i>abogado</i>	223
§ 6. Ciężar dowodu	224
§ 7. Zbieg odpowiedzialności kontraktowej i deliktowej <i>abogado</i>	225
§ 8. Przesłanki szczególne odpowiedzialności <i>abogado</i>	226
I. Uwagi wstępne	226

II. Zdarzenie sprawcze – typologia, najczęstsze naruszenia	227
A. Uwagi wstępne	227
B. Obowiązki informacyjne	229
C. Uchybienie terminom	230
D. Naruszenie obowiązków w trakcie procesu	231
E. Inne naruszenia	233
F. Podsumowanie	233
III. Szkoda	235
A. Uwagi ogólne	235
B. Rodzaje szkody	235
C. Kryteria obliczania wysokości odszkodowania	239
IV. Związek przyczynowy	240
V. Wina	240
§ 9. Podsumowanie	242
Podsumowanie i wnioski końcowe	245
§ 1. Uwagi ogólne	245
§ 2. Funkcjonowanie samorządów zawodowych i zasady wykonywania zawodu – podsumowanie	246
I. Uwagi wstępne	246
II. Podsumowanie funkcjonowania samorządu zawodowego i zasad wykonywania zawodu <i>abogado</i> (Hiszpania)	246
III. Podsumowanie funkcjonowania samorządu zawodowego i zasad wykonywania zawodów <i>solicitor</i> i <i>barrister</i> (Anglia i Walia)	248
IV. Wnioski dotyczące rozwiązań możliwych do wprowadzenia w Polsce	249
§ 3. Reżim odpowiedzialności cywilnoprawnej – podsumowanie	251
I. Podobieństwa łączące analizowane reżimy odpowiedzialności	251
II. Różnice dzielące analizowane reżimy odpowiedzialności	252
§ 4. Modelowa odpowiedzialność	254
I. Uwagi ogólne	254
II. Typologia błędów pełnomocników	255
III. Model odpowiedzialności	257
§ 5. Uwagi <i>de lege lata</i> odnośnie do systemu polskiego	258
§ 6. Uwagi <i>de lege ferenda</i> odnośnie do systemu polskiego	259
Indeks rzeczowy	263

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

CC	Real Decreto de 24 de julio de 1889 por el que se publica el Código Civil «BOE» núm. 206, de 25/07/1889
EGAE	Estatuto General de la Abogacía Española aprobado por Real Decreto 658/2001, «BOE» número 164, de 10 de julio de 2001
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.)
KEA	obwieszczenie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu z 14.12.2011 r. (Kodeks Etyki Adwokackiej) (K.Adw Nr 1, poz. 1 ze zm.)
KERP	uchwała Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (K.Rad.Prawn z 2014 r. Nr 15, poz. 110)
KK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.)
KKS	ustawa z 10.9.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 408 ze zm.)
Konstytucja RP	ustawa z 2.4.1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
KP	ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.)
KPK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 534)
KSH	ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1526 ze zm.)
LCS	Ley 50/1980, de 8 de octubre, de Contrato de Seguro, «BOE» de 17 de Octubre de 1980

Wykaz skrótów

LDA	Ley 34/2006, de 30 de octubre, de acceso a las profesiones de Abogado y Procurador de los Tribunales, «BOE» número 260, de 31 octubre do 2006
LEC	Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil, «BOE» núm. 7, de 08/01/2000
LOPJ	Ley Orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial «BOE» núm. 157, de 02/07/1985
PrAdw	ustawa z 26.5.1982 r. – Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1651 ze zm.)
RadPrU	ustawa z 6.7.1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 75 ze zm.)
Real Decreto 1331/2006	Real Decreto 1331/2006, de 17 de noviembre, por el que se regula la relación laboral de carácter especial de los abogados que prestan servicios en despachos de abogados, individuales o colectivos «BOE» núm. 276, de 18 de noviembre de 2006
SNU	ustawa z 8.12.2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 154 ze zm.)
UbezObOCAdwRozp	rozporządzenie Ministra Finansów z 11.12.2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów (Dz.U. Nr 217, poz. 2134)
UbezpObOCRprRozp	rozporządzenie Ministra Finansów z 11.12.2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej radców prawnych (Dz.U. Nr 217, poz. 2135)
UbezpObowU	ustawa z 22.5.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 854)

2. Czasopisma i publikatory

ADR	ADR. Arbitraż i Mediacja
DGP	Dziennik Gazeta Prawna
Dz.U.	Dziennik Ustaw
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
Legalis	System Informacji Prawnej
MoP	Monitor Prawniczy
MoPR	Monitor Prawa Pracy
NP	Nowe Prawo
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna

Wykaz skrótów

OSNCK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna i Karna (lata 1953–1961)
OSNP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK-A	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego – Seria A
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
Pr.Sp.	Prawo Spółek
PS	Przełład Sądowy
R.Pr.	Radca Prawny

3. Inne skróty

ABS	Alternative Business Structure
art.	artykuł
BPTC	Bar Professional Training Course
BSB	Bar Standards Board
BTAS	Bar Tribunals and Adjudication Service
CGAE	Consejo General de la Abogacía Española
CGPJ	Consejo General del Poder Judicial
CLC	Council for Licensed Conveyancers
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
ICAB	Ilustre Colegio de Abogados de Barcelona
ICAM	Ilustre Colegio de Abogados de Madrid
KIRP	Krajowa Izba Radców Prawnych
KRRP	Krajowa Rada Radców Prawnych
LDP	Legal Disciplinary Practice
LSB	Legal Services Board
Nr	numer
NRA	Naczelna Rada Adwokacka
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
OBSiL	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych
OIRP	Okręgowa Izba Radców Prawnych
post.	postanowienie
PSC	Professional Skills Course
s.	strona
SA	Sąd Apelacyjny
SAP	Sentencia de Audiencia Provincial
SBA	Specialist Bar Associations

Wykaz skrótów

SDT	Solicitors Disciplinary Tribunal
SN	Sąd Najwyższy
SO	Sąd Okręgowy
SR	Sąd Rejonowy
SRA	Solicitors Regulation Authority
STC	Sentencia del Tribunal Constitucional
STS (SSTS)	Sentencia(s) del Tribunal Supremo
TK	Trybunał Konstytucyjny
WKD	Wyższa Komisja Dyscyplinarna
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny
WSD	Wyższy Sąd Dyscyplinarny
uchw.	uchwała
wyr.	wyrok

Bibliografia

- Access to Justice Final Report, by The Right Honourable the Lord Woolf, Master of the Rolls, July 1996, Final Report to the Lord Chancellor on the civil justice system in England and Wales
- Adrych-Brzezińska I.*, Naruszenie art. 6 KC oraz art. 233 § 1 k.p.c. jako podstawa apelacji i skargi kasacyjnej, Pal. 2014, Nr 10
- Aguiar Dias J. de*, Da responsabilidade civil, Rio de Janeiro 1994
- Ais Conde C., Arroyo X.F., Imbroda Ortiz B.J.*, La organización profesional básica del abogado, Mutualidad General de la Abogacía, Cátedra Mutualidad 2017
- Ángel Yáguiez R. de*, La responsabilidad civil del abogado, InDret 2008, Nr 1
- AON, Responsabilidad Civil Profesional del Abogado: Manual de Gerencia de Riesgos, Consejo General de Abogacía Española
- AON, La responsabilidad civil profesional del abogado y su aseguramiento, Jornada en el Ilustre Colegio de Abogados de Valencia el 14 de Febrero de 2014, MAPFRE
- Arkuszewska A.M.*, Pełnomocnik strony – zastępca, doradca, psycholog, negocjator, mediator, ADR 2013, Nr 2
- Ashmore D.*, English Legal System. The Judiciary, Legal Professions and the Courts, Juris Angliae Scientia 2011–2012
- Azevedo Sodr e R. de*, A  tica profissional e o estatuto do advogado, Sao Paulo 1975
- Bagińska E.*, Odpowiedzialno c deliktowa w razie niepewności związku przyczynowego. Studium prawno-porównawcze, Toruń 2013
- Banakas S.*, Voluntary Assumption of Tort Liability in English Law: a Paradox?, InDret 2009, Nr 4
- Banaszczyk Z., Granecki P.*, O istocie należytej staranności, Pal. 2002, Nr 7–8
- Banaszczyk Z.*, w: *K. Pietrzykowski* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, t. I, Warszawa 1997
- Bar Mutual, Chairman’s Interim Report 2015
- Barańska J.*, Z kart historii samorządu radców prawnych, Warszawa 2012
- Bartosz P.G.*, Sądownictwo angielskie, Temidium 2011, Nr 2
- Bartosz P.G.*, System pomocy prawnej w Wielkiej Brytanii, w: *A. Bereza* (red.), Świadczenie pomocy prawnej w państwach europejskich. Wielka Brytania, Hiszpania, Turcja, Warszawa 2012
- Bartosz P.G.*, System precedensowy Wielkiej Brytanii, Temidium 2011, Nr 3
- Bayer W.*, Samorząd adwokacki w dobie walki z okupacj  hitlerowską (Przyczynki do dziejów adwokatury polskiej w okresie 1939-1945), Pal. 1969, Nr 11

- Bednarek M., Drapała P., Łętowska E.*, Umowy odnoszące się do osób trzecich, Warszawa 2005
- Bereza A.*, Etat radcy prawnego to marzenie adwokata, Rzeczpospolita z 6.11.2015 r., <https://www.rp.pl/Opinie/311069954-Arkadiusz-Bereza-Etat-radcy-prawnego-to-marzenie-adwokata.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Bereza A.*, Rys historyczny profesjonalnego świadczenia pomocy prawnej w Polsce, w: *A. Bereza* (red.), Zawód radcy prawnego. Historia zawodu i zasady jego wykonywania, Warszawa 2015
- Bereza A.*, System pomocy prawnej w Hiszpanii, w: *A. Bereza* (red.), Świadczenie pomocy prawnej w państwach europejskich. Wielka Brytania, Hiszpania, Turcja, Warszawa 2012
- Bernad Mainar R.*, Una perspectiva comparada en torno a la exigibilidad del precontrato y la responsabilidad frente a su incumplimiento, *Revista Crítica de Derecho Inmobiliario* 2014, Nr 743
- Blasco Pellicer Á., Serra Rodríguez A.*, El trabajo profesional de los abogados: la responsabilidad civil de abogados y procuradores, Tirant lo Blanch, Valencia 2012
- Bobowska A.*, Klienci żądają odszkodowań za błędy prawników, DGP z 7.5.2010 r., <https://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/419201,klienci-zadaja-odszkodowan-za-bledy-prawnikow.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Bobrowicz M.*, Prawo nikomu dobrze się nie kojarzy, DGP z 26.2.2017 r., Nr 117
- Boon A.*, Lawyers' ethics and professional responsibility, Hart Publishing, Oxford–Portland–Oregon 2015
- Boon A.*, The Ethics and Conduct of Lawyers in England and Wales, Oxford–Portland–Oregon 2014
- Bordas-Prószyński M., Kamińska A.*, Zmiana zasad dostępu do zawodu adwokata w Hiszpanii, oprac. Estudio Jurídico Serrano Internacional, <https://docplayer.pl/8260313-Zmiana-zasad-dostepu-do-zawodu-adwokata-w-hiszpanii.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Borowska K.*, Adwokat na umowie o pracę a niezależność palestry, Rzeczpospolita z 4.11.2014 r. <https://www.rp.pl/artykul/1154196-Adwokat-na-umowie-o-prace-a-niezalezosc-palestry.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Borowska K.*, Można zdobyć uprawnienia adwokata za granicą, Rzeczpospolita z 18.7.2014 r., <https://www.rp.pl/artykul/1126669-Mozna-zdobyc-uprawnienia-adwokata-za-granica.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Borysiak W.*, w: *K. Osajda* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Legalis 2020
- Bottero W.*, Stratification: Social Division and Inequality, Oxford 2005
- Bowcott O.*, Qualifying as a barrister 'may cost new students up to £127,000', 23.2.2016 r., <https://www.theguardian.com/law/2016/feb/23/qualifying-barrister-may-cost-new-students-127000> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Bowcott O.*, Young barristers in debt and depressed, warns head of Bar Council youth wing, *The Guardian* z 15.10.2016 r., <https://www.theguardian.com/law/2016/oct/>

- 15/young-barristers-in-debt-and-depressed-warns-head-of-bar-council-youth-wing (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Breitbarth H., Kolegia adwokatów (zespoły adwokackie) – forma działalności adwokackiej odpowiednia w socjalizmie, *Pal.* 1982, t. 26, Nr 6–7
- BSB, Bar Standards Board Handbook 2020
- BSB, Bar Qualification Manual, <https://www.barstandardsboard.org.uk/training-qualification/bar-qualification-manual-new.html?part=CC6E51DC-0FF4-45C8-A0CE31EA825C4692&q=> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- BSB, Enforcement Annual Report 2017/18
- BSB, The public access scheme – Guidance for lay client, <https://www.barstandardsboard.org.uk/for-the-public/finding-and-using-a-barrister/how-to-instruct-a-barrister/public-access-guidance-for-lay-clients.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Bujko W., Odpowiedzialność dyscyplinarna, w: A. Bereza (red.), *Zawód radcy prawnego. Historia zawodu i zasady jego wykonywania*, Warszawa 2015
- Bujko W., Zawód radcy prawnego i samorząd zawodowy radców prawnych w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, w: A. Bereza (red.), *Zawód radcy prawnego. Historia zawodu i zasady jego wykonywania*, Warszawa 2015
- Cabanillas Sánchez A., *Las obligaciones de actividad y de resultado*, Barcelona 1993
- Car S., *Zarys historii Adwokatury w Polsce*, Warszawa 1925
- Christensen S., Duncan W.D., *Professional Liability and Property Transactions*, Federation Press, Sydney 2004
- Chróścik W., w: T. Scheffler (red.), *Kodeks Etyki Radcy Prawnego, Komentarz*, Warszawa 2017
- Ciemiński M., Funkcje majątkowej ochrony dóbr osobistych, w: M. Ciemiński, *Odszkodowanie za szkodę niemajątkową w ramach odpowiedzialności ex contractu*, Warszawa 2015
- Ciesielski R., *Adwokaci hiszpańscy – prekursorzy nowoczesności*, R.Pr. 2011, Nr 118
- Ciesielski R., *Samorząd to żywy organizm – rozmowa z Julenem Fernandezem Conte*, R.Pr. 2011, Nr 118
- Cizak W., Larek M., *Problemy z „mecenaszem”*, R.Pr. 2012, Nr 121
- Claus L., *Montesquieu’s Mistakes and the True Meaning of Separation of Powers*, *Oxford Journal of Legal Studies* 2005, vol. 25, Nr 3
- Concepción Rodríguez J.L., *Derecho de daños*, Barcelona 1999
- Consejo General de la Abogacía Española, *La Abogacía Española en Datos y Cifras*, Thomson Reuters Aranzadi, Navarra 2008
- Consejo General de la Abogacía Española, *La Abogacía Española en Datos y Cifras*, Thomson Reuters Aranzadi, Navarra 2012
- Crespo Mora M.C., *Algunos aspectos problemáticos de la responsabilidad civil de los abogados en derecho español*, *Revista Chilena de Derecho Privado* 2009, Nr 12 (101–133)
- Crespo Mora M. C., *La responsabilidad civil del abogado en el derecho español: perspectiva jurisprudencial*, *Revista de Derecho*, Nr 25, Barranquilla 2006

- Cross R.*, Precedent in English Law, Oxford University Press 1968
- Cuadrado Pérez C.*, La responsabilidad precontractual en la reforma proyectada: ¿una ocasión perdida? (Parte I), *Revista Crítica de Derecho Inmobiliario* 2014, Nr 744
- Cydzik S.*, Nadzwyczajny zjazd dzieli środowisko radców prawnych, <https://prawo.gazeta-prawnicza.pl/artykuly/1335703,nadzwyczajny-zjazd-radcow-prawnych.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Czachórski W.*, Odpowiedzialność kontraktowa i jej stosunek do odpowiedzialności deliktowej wg KC, *NP* 1964, Nr 10
- Czachórski W.*, Zasady i funkcje odpowiedzialności cywilnej według kodeksu cywilnego – ich ewolucja, w: *Z. Radwański* (red.), *Studia z prawa zobowiązań*, Warszawa–Poznań 1979
- Czachórski W.*, *Zobowiązania. Zarys wykładu*, Warszawa 2009
- Czarnecki P.*, *Postępowanie dyscyplinarne wobec osób wykonujących prawnicze zawody zaufania publicznego*, Warszawa 2013
- Czerwińska H.*, Odpowiedzialność cywilna adwokata na tle ubezpieczenia OC – uwagi w świetle wybranych orzeczeń sądowych, *Wiadomości Ubezpieczeniowe* 2014, Nr 1
- Davies M.*, *Solicitors’ Negligence and Liability*, Oxford 2008
- Dąbrowski J.*, Czy Polskę czeka zalew wykwalifikowanych prawników?, *EP* 2013, Nr 3
- Delgado Martínez M.J.*, Reflexiones sobre la Abogacía española y su régimen de responsabilidad: La abogacía española: pasado, presente y futuro, *Editorial Académica Española* 2018
- Dębowski R.*, Czy powstanie adwokatura IV RP?, *Pal.* 2010, Nr 1–2
- Díaz Barbero A.*, *Naturaleza Jurídica De La Relación Abogado – Cliente*, Madrid 2014 <http://www.honorariosabogados.com/wp-content/uploads/2013/11/Naturaleza-Juridica-Relacion-Abogado-Cliente1.pdf> (dostęp: 20.1.2019 r.)
- Díez-Picazo L.*, *Gullón A.*, *Sistema de derecho civil. vol. II*, Tecnos, Madrid 1989
- Dixon O.*, The role of barristers, 21 April 1952 85 *Commonwealth Law Reports* XI–XII, [https://web.archive.org/web/20140329141439/http://www.nswbar.asn.au/docs/about/what is/dixon.php](https://web.archive.org/web/20140329141439/http://www.nswbar.asn.au/docs/about/what%20is/dixon.php) (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Doliwa A.*, *Prawo cywilne – część ogólna*, Warszawa 2004
- Doliwa A.*, *Zobowiązania*, Warszawa 2006
- Drzewiecki Z.*, *Drzewiecki T.*, Tesco Law – Zbigniew Drzewiecki i Tomasz Drzewiecki o nowej formie świadczenia usług prawniczych, *Rzeczpospolita* z 28.10.2014 r., <https://www.rp.pl/artikul/1152664-Tesco-Law--Zbigniew-Drzewiecki-i-Tomasz-Drzewiecki-o-nowej-formie-swiadczenia-uslug-prawniczych.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Dybowski T.*, w: *Z. Radwański* (red.), *System prawa cywilnego*, t. III, cz. I, Wrocław 1981
- Dyer C.*, Traditional horsehair wig may be heading for the chop, 3.4.2003, <https://www.theguardian.com/uk/2003/apr/03/immigrationpolicy> (dostęp: 3.2.2021 r.)

- Dyer C.*, Wigs may be trimmed from judges' and barristers' kit, 20.5.2006, <https://www.theguardian.com/uk/2006/mar/20/ukcrime.prisonsandprobation> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Elliott C., Quinn F.*, Tort Law, Longman 2007
- EŚ*, Różnice w zarobkach niemieckich prawników są ogromne, gazetaprawna.pl z dnia 15.7.2014 r., <http://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/812284.roznice-w-zarobkach-niemieckich-prawnikow-sa-ogromne.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- European judicial systems Efficiency and quality of justice CEPEJ STUDIES No. 26 2018 Edition (2016 data)
- Ferrer Moreno S.*, Responsabilidad Civil del Abogado y del Procurador, Girona 2016
- Fertak M.*, Po pierwsze wizerunek, czyli jak przekonać Polaków, że adwokat przydaje się w życiu, DGP z 19.4.2016 r., Nr 75
- FH C.*, La abogacía, entre la salida de la crisis y el impacto de la tecnología, noticiasjuridicas.com 30.6.2016 r., <http://noticias.juridicas.com/actualidad/noticias/11174-la-abogacia-entre-la-salida-de-la-crisis-y-el-impacto-de-la-tecnologia/> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Flenley W., Leech T.*, Solicitors' Negligence and Liability, Tottel Publishing 2008
- Fuchs B.*, w: *M. Fras, M. Habdas* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. t. III. Zobowiązania. Część ogólna (art. 353–534), Warszawa 2018
- Gajos-Kaniewska D.*, Ile adwokaci zapłacą za polisę OC, Rzeczpospolita z 12.12.2017 r., <https://www.rp.pl/Ubezpieczenia-prawnicze/312129960-Ile-adwokaci-zaplaca-za-polise-OC.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Galdón J.A.*, La seguridad es un derecho, Profesiones, Nr 158, Madrid 2015
- Galeński L.*, Uwagi o staranności adwokata-pefnomocnika w sprawach cywilnych, Pal. 1986, Nr 5–6
- García Bleda J.*, El contrato de servicios celebrado por los Abogados, Cuadernos del C.G.P.J. 1994, Nr 17
- García Fernández Á.*, Resumen técnico: Vademécum para abogados noveles: seguros de responsabilidad civil profesional, Tirant lo Blanch 2010
- Garlicki S.*, Charakter prawny zespołu adwokackiego i stosunku łączącego adwokata z zespołem, Pal. 1964, Nr 4
- Garner B.A.*, Black's Law Dictionary, Aspatore Books 2014
- Gawryluk M.*, w: *M. Gawryluk* (red.), Prawo o adwokaturze. Komentarz, Warszawa, 2012
- Gibson C.*, Review of the Public Access rules, <http://www.barristermagazine.com/barrister/index.php?id=183> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Gillespie A.*, The English Legal System, Oxford 2007
- Giráldez Blanco J., Ramis Gimeno Mª J.*, Borrador De Informe. Sistemas De Gestión Procesal De La Administración De Justicia, Fòrum de debat Justícia a la Comunitat Valenciana 2016
- Gomes O.*, Obrigações, Rio de Janeiro 1997

- Gonzalez Ferrer J.J.*, El aseguramiento de la responsabilidad civil profesional del abogado, Comisión de Deontología, La Toga 152 – ENE/FEB 2005
- Griffiths-Baker J.*, *Serving Two Masters: Conflicts of Interest in the Modern Law Firm*, Hart Publishing, Oxford 2002
- Grzyb W.*, Kilka uwag na temat założeń do projektu ustawy o połączeniu zawodów adwokata i radcy prawnego, *Pal.* 2010, Nr 1–2
- Gudowski J., Bieniek G.*, w: *J. Gudowski* (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz. t. III. Zobowiązania. Część ogólna*, Warszawa 2018
- Gulis K.*, Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej radców prawnych w świetle zmian prawa ubezpieczeniowego, *R.Pr.* 2004, Nr 4
- Gutierrez Zarza A.*, *Las costas en el proceso civil*, Colex 1998
- Gutowski M., Kardas P.*, Nadprodukcja niedouczonej prawników, *DGP* z 30.8.2017 r., Nr 167
- Gutowski M.*, w: *M. Gutowski* (red.), *Kodeks cywilny. t. I. Komentarz do art. 1–352*, Warszawa 2018
- Gutowski M.*, *Umowa o zastępstwo procesowe*, Warszawa 2009
- Herbet A.*, Odpowiedzialność współników za zobowiązania handlowych spółek osobowych – zagadnienia materialnoprawne, *Rej.* 2003, Nr 6
- Herring J.*, *Legal ethics*, Oxford 2017
- Humphery-Jenner M.*, Barristers operating as corporations, *Journal of Corporate Law Studies*, April 2014
- Jacyszyn J.*, Cechy wolnego zawodu, w: *J. Jacyszyn* (red.), *Wykonywanie wolnych zawodów w Polsce*, Warszawa 2004
- Jacyszyn J.*, „Wolny zawód” – anachronizm czy istotne pojęcie prawne?, *PPH* 2015, Nr 11
- Janczewski S.*, Pełnomocnictwo procesowe w zespole adwokackim, *Pal.* 1968, Nr 4
- Jastrzębski J.*, Glosa do wyr. SN z 17.12.2004 r., II CK 300/04, *PS* 2006, Nr 9
- Jaworska-Góral E.*, Dowód prima facie, *PS* 2010, Nr 11–12
- Jaworski C.*, Niezależność wykonywania zawodu adwokata w świetle regulacji prawnych europejskich i polskich, *Pal.* 1996, t. 40, Nr 7–8
- Jurczak G.*, Spółka partnerska jako forma działalności przedsiębiorstwa usługowego, *Zeszyty Naukowe Małopolskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie* 2004, t. 6
- Justyński T.*, Spór o rolę odpowiedzialności zawodowej, w: *T. Justyński*, *Poczęcie i urodzenie się dziecka jako źródło odpowiedzialności cywilnej*, Kraków 2003
- Kaliński M.*, Odpowiedzialność odszkodowawcza, w: *A. Olejniczak* (red.), *System Prawa Prywatnego, Prawo zobowiązań – część ogólna. t. VI*, Warszawa 2009
- Kidyba A.*, *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych*, Lex/el. 2021
- Klatka Z.*, Stanowisko Ośrodka badań Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 17 listopada 2014 r. – forma wykonywania zawodu przez

- radcę prawnego, OBSiL 2014, <http://bibliotekakirp.pl/items/show/349> (dostęp: 20.1.2019 r.)
- Klatka Z.*, Ustawa o radcach prawnych. Komentarz, Warszawa 1999
- Kolasiński M.*, Odpowiedzialność cywilna notariusza, Toruń 2005
- Koszwowski M.*, Anglosaska doktryna precedensu. Porównanie z polską praktyką orzecznictwczą, Warszawa 2009
- Kowalewski E.*, Dylematy prawa ubezpieczeń obowiązkowych a kodeks ubezpieczeń, *Studia Iuridica Toruniensia* 2010, Nr 7
- Kowalewski E.* (red.), Stan prawny ubezpieczeń obowiązkowych w Polsce [wykaz z komentarzem], Polska Izba Ubezpieczeń 2015, <https://piu.org.pl/public/upload/ibrowser/analizy%20i%20raporty/PIU UMK ubezpieczenia%20obowiazkowe raport.pdf> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Kowalski S.*, Odpowiedzialność współników spółki jawnej za zobowiązania spółki, *Pr.Sp.* 2003, Nr 7–8
- Kozieł G.*, w: *A. Kidyba* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. t. III. Zobowiązania – część szczególna, Warszawa 2014
- Kozieł A.*, w: *M. Frasz, M. Habdas* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. t. IV. Zobowiązania. Część szczególna (art. 535–764⁹), Warszawa 2018
- Kozłowski T.*, Etyka prawnicza za granicą na przykładzie Anglii, w: *H. Izdebski, P. Skuczyński* (red.), Etyka zawodów prawniczych. Etyka prawnicza, Warszawa 2006
- Krajewski M.*, Zobowiązania rezultatu i starannego działania (próba alternatywnego ujęcia), *PiP* 2000, Nr 8
- Kropiwnicki Z.*, Adwokatura polska w latach 1918–1968, *Pal.* 1969, Nr 2
- Krupa-Lipińska K.*, Ocena teorii adekwatności, w: *K. Krupa-Lipińska*, Związek przyczynowy jako przesłanka odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych, Warszawa 2020
- Krupa-Lipińska K.*, Związek przyczynowy w „procesach lekarskich”, *Prawo i Medycyna* 2012, t. 14, Nr 3–4
- Kruszewska J.*, Odpowiedzialność odszkodowawcza adwokata i zespołu adwokackiego, *Pal.* 1988, Nr 1–2
- Kryszkiewicz M.*, Urzędy pracy powinny pomóc aplikantom, *DGP* z 22.8.2018 r., Nr 161
- Krzemiński Z.*, Nowelizacja Prawa o adwokaturze, *MoP* 1997, Nr 7
- Krzemiński Z.*, Wojna z adwokaturą, *Pal.* 2009, Nr 1–2
- Krzyżanowska A.*, Adwokaci na bakier z etyką. „Gorzej nie było nigdy”, *Dziennik.pl* z 17 maja 2017 r., <http://wiadomosci.dziennik.pl/wydarzenia/artykuly/549966,adwokaci-warszawa-etyka-sprawy-dyscyplinarki.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Krzyżanowska A.*, Krótsza droga do adwokatury wiedzie przez Hiszpanię, *DGP* z 14.10.2011 r.
- Krzyżanowska A.*, Ministerstwo nie zamierza łączyć adwokatów z radcami, *DGP* z 15.6.2016 r., Nr 114
- Krzyżanowska A.*, Mniejsza kolejka chętnych do prawniczych profesji, *Rzeczpospolita* z 28.9.2018 r.

- Krzyżanowska A.*, Radcy prawni chcą odchudzić swój samorząd, Rzeczpospolita data 19.9.2018 r., <http://archiwum.rp.pl/artykul/1385983-Radcy-prawni-chca-odchudzic-swoj-samorzad.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Księżak P.*, Kodeks cywilny. Wybór orzecznictwa. Komentarz orzeczniczy, Warszawa 2015
- Kwapisz K.*, Ustawa o radcach prawnych. Komentarz, Warszawa 2011
- Kwiatkowska-Falęcka E.*, Historia legislacji zasad wykonywania zawodu i zasad etyki radcy prawnego, w: *A. Bereza* (red.), Zawód radcy prawnego. Historia zawodu i zasady jego wykonywania, Warszawa 2015
- La Responsabilidad Civil de las Profesiones Jurídicas, <https://docplayer.es/2141762-La-responsabilidad-civil-de-las-profesiones-juridicas.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Lacruz Berdejo J.L. i in.*, Derecho de obligaciones. Volumen primero. Parte general. Teoría del contrato, Dykison Madrid 2011
- Lacruz Berdejo J.L. i in.*, Derecho de obligaciones. Volumen segundo. Contratos y cuasicontratos. Delito y cuasidelito, Madrid 2009
- Lasiński-Sulecki K., Morawski W.*, Rękojmia prawidłowego wykonywania zawodu radcy prawnego – glosa do VI SA/Wa 2084/06, MoP 2007, Nr 13
- Laskorzyński P., Kowalczyk Ł.*, Zobowiązania starannego działania i rezultatu – dyskusja, R.Pr. 2003, Nr 6
- Legal Ombudsman, Consultation response: November 2011 Publishing our decisions: an evidence based conclusion
- Legal Ombudsman, Press release 14.11.2011, https://www.legalombudsman.org.uk/downloads/documents/press_releases/Press-Release-Lawyer-held-to-account-141111.pdf (dostęp: 20.1.2019 r.)
- Legal Ombudsman, The Office for Legal Complaints Annual report and accounts for the year ending 31.3.2018
- Legal Services Board, The regulatory objectives, June 2017, <https://www.legalservices-board.org.uk/about-us/Regulatory-Objectives.pdf>
- Leliwa H.*, Prawnik jaki to zawód?, R.Pr. 2012, Nr 124
- Lemańska J.*, w: *T. Scheffler* (red.), Ustawa o radcach prawnych. Komentarz, Warszawa 2018
- Lewaszkiwicz-Petrykowska B.*, Wina lekarza i zakładu opieki zdrowotnej jako przesłanka odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy leczeniu, Prawo i Medycyna 1999, Nr 1
- Ludwikowski J.*, Co trzeba zrobić, by być radcą prawnym, DGP z 4.8.2016 r., Nr 150
- Łabieniec P.*, Praktyka adwokacka i praktyka radcy prawnego jako profesje, w: *M. Król* (red.), Etyka adwokacka i radcowska. Komentarz, orzecznictwo, kazusy i opinie, Warszawa 2017
- Łoziński J., Klatka Z.*, Status radcy prawnego jako pracownika, MoPR 2005, Nr 3
- Lukaszewicz A.*, Na rynku prawniczym jest dziś bardzo ciężko – rozmowa z radcą prawnym Maciejem Bobrowiczem, Rzeczpospolita z 4.4.2017 r.

- Machowska A.*, Koncepcja zobowiązań rezultatu i starannego działania i jej doniosłość dla określenia odpowiedzialności kontraktowej, KPP 2002, Nr 3
- Maciá Gomezi R.*, La dualidad del daño patrimonial y del daño moral, Revista de responsabilidad civil y seguro, <http://www.asociacionabogadosrcs.org/doctrina/rc36doctrina2.pdf> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Magnuski P., Tomaszek A.*, Czy zawód radcy prawnego i adwokata może wykonywać komandytariusz?, Pal. 2001, Nr 9–10
- Makosz A., Rychter K.*, Jedna korporacja dla adwokata i radcy, money.pl z 27.2.2007 r., <https://web.archive.org/web/20071103173632/http://prawo.money.pl/aktualnosci/wiadomosci/artukul/jedna;korporacja;dla;adwokata;i;radcy,192,0,226752.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Mañas Alcón E.*, Impacto de la abogacía en la economía, Thomson, Madrid 2011
- Marek Z.*, Niepowodzenie lecznicze, Prawo i Medycyna 2000, Nr 8
- Martí Martí J.*, El error judicial: cómo reclamar y ante quién, Difusión Jurídica, Madrid 2010
- Martí Martí J.*, La responsabilidad civil del Abogado, del Procurador y de sus sociedades profesionales, Bosch Editor, Barcelona 2009
- Martí Martí J.*, Responsabilidad civil de abogado y procurador por correo electrónico que no llega a su destinatario, <http://www.bufetejmarti.com/item/191-responsabilidad-civil-de-abogado-y-procurador-por-correo-electronico-que-no-llega-a-su-destinatario> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Martínez de Azagra Ripa N.*, La potestad sancionadora de los colegios profesionales: „cambiar algo para que todo siga igual”. Comentario a la STS de 8 de marzo de 1994, La Ley, 1995-3
- Martín-Retortillo Baquer L.*, El papel de los Colegios en la ordenación de las profesiones y en el control y vigilancia del ejercicio profesional, w: Los colegios profesioales a la luz de la Constitución, Madrid 1996
- Marty G., Raynaud P.*, Droit civil. II-1 Les obligations, Paris 1962
- Masior M.* (red.), Analiza prawno-porównawcza ustroju korporacyjnego wolnych zawodów prawniczych oraz rynku usług prawniczych w wybranych państwach, w kontekście regulacji i rynku w Polsce z uwzględnieniem dostępności obywateli do tych usług, Warszawa 2018
- Masior M.*, Wolne zawody prawnicze w Anglii i Walii oraz reforma ich regulacji, w: *M. Masior* (red.), Analiza prawno-porównawcza ustroju korporacyjnego wolnych zawodów prawniczych oraz rynku usług prawniczych w wybranych państwach, w kontekście regulacji i rynku w Polsce z uwzględnieniem dostępności obywateli do tych usług, Warszawa 2018
- Masior M.*, Zawód adwokata (abogado) w Hiszpanii, w: *M. Masior* (red.), Analiza prawno-porównawcza ustroju korporacyjnego wolnych zawodów prawniczych oraz rynku usług prawniczych w wybranych państwach, w kontekście regulacji i rynku w Polsce z uwzględnieniem dostępności obywateli do tych usług, Warszawa 2018

- McVea H.*, Legal Disciplinary Practices – Who Needs Them?, *Journal of Law and Society* 2004, vol. 31, issue 4
- Memoria 2017 de Ilustre Colegio de Abogados de Barcelona, <https://www.icab.es/export/sites/icab/galleries/documents-col-legi/documents-memories/Memoria-ICAB-2017-CAS.pdf> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Memoria 2017 de Ilustre Colegio de Abogados de Madrid, http://web.icam.es/bucket/1522679060_juntas_20%20de%20marzo%20de%202018_Memoria_2017_03032018_1.pdf (dostęp: 3.2.2021 r.)
- MEN*, Bolton solicitor falls foul of Legal Ombudsman Manchester Evening News, Manchester Evening News z 16.11.2011, <https://www.manchestereveningnews.co.uk/business/professionals/bolton-solicitor-falls-foul-of-legal-876170> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Mercedes Hermoso González de Castejón M. de las*, La responsabilidad civil en el ejercicio de la Abogacía. Marco actual, Navarra 2014
- Mikolajewicz M.*, Odpowiedzialność odszkodowawcza adwokata w zależności od formy wykonywanego zawodu, *Studia Iuridica Toruniensia* 2009, t. V
- Mikolajewicz M.*, Problematyka pure economic loss ze szczególnym uwzględnieniem szkody wyrządzonej przez adwokata, *Wiadomości Ubezpieczeniowe* 2010, Nr 2
- Mitchell A.*, Chinese Walls in Brunei: Prince Jefri Bolkiah v. KPMG, *University of New South Wales Law Journal* 1999, vol. 22, Issue 1
- Młynarski T.*, Obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej adwokatów i radców prawnych, *Monitor Ubezpieczeniowy* 2013, Nr 54
- Mogilski W.*, Ubezpieczenia obowiązkowe w polskim systemie prawnym, *Prawo Asekuracyjne* 1997, Nr 1
- Moreo Ariza J.*, La compleja configuración del daño en la responsabilidad civil del abogado, *Indret* Nr 414, Barcelona 2007
- Muñoz Machado S.*, Historia de la Abogacía Española, Aranzadi, Madrid 2015
- Najberg A.*, Podstawowe reguły odpowiedzialności cywilnej w kontekście wykonywania zawodu lekarza, *EP* 2007, Nr 11
- Naumann J.*, Adwokatura albo jest wolna, albo jej nie ma wcale, *Pal.* 2010, Nr 1–2
- Naumann J.*, Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu. Komentarz, Warszawa 2017
- Nesterowicz M.*, Kontraktowa i deliktowa odpowiedzialność lekarza za zabieg leczniczy, Warszawa–Poznań 1972
- Nesterowicz M.*, *Prawo medyczne*, Toruń 2010
- Nie tak łatwo zostać brytyjskim adwokatem lub radcą prawnym, <https://www.rp.pl/artykul/419025-Nie-tak-latwo-zostac-brytyjskim-adwokatem-lub-radca-prawnym.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Niedziński T.*, Zatrudnienie radcy prawnego w jednostce samorządu terytorialnego, *Finanse Komunalne* 2014, Nr 5

- No extension for Solicitors Indemnity Fund cover, *New Law Journal*, 25.3.2016 r., <https://www.newlawjournal.co.uk/content/no-extension-solicitors-indemnity-fund-cover> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Norris W., Duty of Care and Personal Responsibility: Occupiers, Owners, Organisers and Individuals, *The Journal of Personal Injury Law* 2008, Issue 3/08
- Nowakowski L., Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania zawodu adwokata. Wybrane problemy, *Pal.* 2006, Nr 1–2
- O'Dair R., *Legal Ethics. Text and Materials*, Cambridge 2001
- Ohanowicz A., Zbieg norm w kodeksie cywilnym, *NP* 1966, Nr 12
- Okoń M., w: T. Scheffler (red.), *Kodeks Etyki Radcy Prawnego, Komentarz*, Warszawa 2017
- OIRP w Warszawie, Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych 10.11.2018 r., <https://www.oirp.warszawa.pl/46578-2/> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Oldham M., Ashmore D., *An Introduction to Equity and Trusts*, *Juris Angliae Scientia* 2014
- Olejniczak A., w: A. Kidyba (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz. t. III. Zobowiązania – część ogólna*, Warszawa 2014
- Oleszko A., Akt notarialny jako podstawa odpowiedzialności prawnej notariusza, *Warszawa* 2015
- Olurowo A., Solicitors' negligence for sending a Trainee to trial revisited. Court of Appeal upholds no liability for door of Court settlement in *Dunhill v Brook*, <http://insurance.dwf.co.uk/news-updates/2018/03/solicitors-negligence-for-sending-a-trainee-to-trial-revisited-court-of-appeal-upholds-no-liability-for-door-of-court-settlement-in-dunhill-v-brook/> (dostęp: 20.1.2019 r.)
- Opalska D., Lojalność i staranność jako kryteria określające sposób wykonywania zobowiązań, *MoP* 2013, Nr 5
- Ortega Doménech J., *El contrato de obra en la jurisprudencia*, Madrid 2007
- Osajda K., Glosa do wyr. SN z 17.12.2004 r., II CK 300/04, *PS* 2006, Nr 9,
- Osajda K., Spółki osobowe w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego – odpowiedzialność spółki i wspólników, *Glosa* 2007, Nr 2
- Padilla R., *Misión, derechos, deberes y responsabilidades del abogado*, Editorial Reus, Madrid 1.1.2013
- Pajor T., *Odpowiedzialność dłużnika za niewykonanie zobowiązania*, Warszawa 1982
- Pałka K., *Odpowiedzialność odszkodowawcza zawodowych pełnomocników procesowych w świetle orzecznictwa sądów polskich*, *MoP* 2016, Nr 2
- Pardo Gato J. R., *Las sanciones disciplinarias impuestas por los Colegios de abogados: su revisión judicial (un análisis doctrinal a partir de los motivos más comunes de impugnación de una sanción colegial)*, *Anuario da Facultade de Dereito da Universidade da Coruña* 2007, Nr 11
- Parra Lucán M.A., *La responsabilidad civil de los profesionales del derecho*, w: F. Reglero (red.), *Tratado de responsabilidad civil, t. III*, Thomson Aranzadi, Navarra 2008

- Paz García Rubio M.*, La responsabilidad precontractual en la propuesta de modificación del derecho de obligaciones y contratos, *Anuario de Derecho Civil* 2010, Nr LXIII-4
- Pietrzkowski H.*, Odpowiedzialność odszkodowawcza zawodowego pełnomocnika z tytułu niezachowania należytej staranności zawodowej, w: *H. Pietrzkowski*, *Czynności procesowe zawodowego pełnomocnika w sprawach cywilnych*, Warszawa 2020
- Pietrzykowski K.*, Bezprawność jako przesłanka odpowiedzialności deliktowej a zasady współżycia społecznego i dobre obyczaje, w: *M. Pyziak-Szafnicka* (red.), *Odpowiedzialność cywilna. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Adama Szpunara*, Kraków 2004
- Pietrzykowski T.*, Etyka i deontologia zawodowa, w: *A. Bereza* (red.), *Zawód radcy prawnego. Historia zawodu i zasady jego wykonywania*, Warszawa 2015
- Po Nadzwyczajnym Zjeździe Radców Prawnych, <http://kirp.pl/po-nadzwyczajnym-zjeździe-radcow-prawnych/> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Popardowski P.*, Spółki osobowe w orzecznictwie Sądu Najwyższego, *Głosa* 2013, Nr 4
- Popiołek W.*, w: *K. Pietrzykowski* (red.), *Kodeks cywilny. t. II. Komentarz. Art. 450–1088*, Warszawa 2021
- Pre-Action Protocol for Professional Negligence, <https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/protocol/prot-neg> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Prutis S.*, *Instytucje podstawowe prawa prywatnego*, Białystok 2018
- Raczyński A.*, Orzecznictwo sądowe w sprawach dotyczących odpowiedzialności odszkodowawczej fachowego pełnomocnika, *Studia Oeconomica Posnaniensia* 2015, Nr 3
- Radwański Z., Olejniczak A.*, *Zobowiązania – część ogólna*, Warszawa 2012
- Ramjohn M.*, *Sourcebook on Trusts Law 2/e*, Cavendish 1998
- Reeves P.*, *Are Two Legal Professions Necessary?*, Law Book Co of Australasia 1986
- Reglero Campos L.F.*, La responsabilidad civil de abogados en la jurisprudencia del Tribunal Supremo, *Revista de responsabilidad civil y seguro* <http://www.asociacionabogadosrcs.org/doctrina/responsabilidadAbogadosTribunalSupremo.pdf> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Reglero Campos L.F.*, La responsabilidad civil de abogados en la jurisprudencia del Tribunal Supremo, *Anuario da Facultade de Dereito da Universidade da Coruña* 2007, Nr 11
- Reglero Campos L. F.*, *Tratado de responsabilidad civil*, Navarra 2008
- Represas F.A.*, *Responsabilidad civil del abogado*, Buenos Aires 1996
- Rochowicz P.*, Reformy zawodów prawniczych nie wymagają łączenia samorządów – Debata w Instytucie Spraw Publicznych (23 III 2010), *Pal.* 2010, Nr 3
- Rodzinkiewicz M.*, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Warszawa 2018
- Romatowska M.*, Zadośćuczynienie za krzywdę na gruncie kodeksu cywilnego – aspekty praktyczne, *Temidium* 2013, Nr 4

- Rose N., Future of law: big brands and alternative business structures, *The Guardian* 12.10.2012 r., <https://www.theguardian.com/law/2012/oct/12/brands-alternative-business-structures> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Rytel-Warzocha A., *Contemporary Problems of the Judicial Power in Poland*, GSP 2020, Nr 4
- Rzetecka-Gil A., *Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania – część ogólna*, Sopot 2011
- Rzewuski M., w: M. Załucki (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, Warszawa 2019
- Saffjan M., w: K. Pietrzykowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. I, Warszawa 1997
- Sarnecki P., Pojęcie zawodu zaufania publicznego (art. 17 ust. 1 Konstytucji) na przykładzie adwokatury, w: L. Garlicki (red.), *Konstytucja, wybory, parlament*, Warszawa 2000
- Scheffler T., w: T. Scheffler (red.), *Ustawa o radcach prawnych. Komentarz*, Warszawa 2018
- SDT, Annual Report 1 January–31 December 2017
- SDT, Guidance note on sanctions, 7th Edition, November 2019
- Serra Rodríguez A., *La responsabilidad civil del abogado*, Cizur Menor, Aranzadi, Navarra 2002
- Serwach M., w: Z. Brodecki, M. Glicz, M. Serwach (red.), *Prawo ubezpieczeń gospodarczych*. t. I, *Komentarz*, Warszawa 2010
- Serwach M., w: M. Glicz (red.), *Prawo ubezpieczeń gospodarczych*. t. II, *Komentarz*, Warszawa 2010
- Serwach M., Wina jako zasada odpowiedzialności cywilnej oraz okoliczność zwalniająca z obowiązku naprawienia szkody, *Wiadomości Ubezpieczeniowe* 2009, Nr 1
- Sewastianowicz M., Coraz mniej chętnych na aplikacje prawnicze, <https://www.prawo.pl/student/liczba-kandydatow-na-aplikacje-prawnicze-w-2018-r,294897.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Sewastianowicz M., Przyszły radca chce się uczyć w Warszawie, <https://www.prawo.pl/student/liczba-kandydatow-na-aplikacje-radcowska-w-warszawie-w-2018-r,295010.html> (dostęp: 3.2.2021 r.)
- Sękowski A., w: T. Jaroszyński (red.), *Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz*, Warszawa 2016
- Sieczych-Drzewiecka A., Zakończenie, w: A. Siezych-Drzewiecka, *Szkoda ewentualna i utrata szansy. Granice obowiązku odszkodowawczego*, Warszawa 2020
- Simpson R., A brief guide to professional negligence claims, *Cripps* z 24.6.2018 r., <https://www.crippspg.co.uk/brief-guide-professional-negligence-claims/> (dostęp: 20.1.2019 r.)
- Sinkiewicz A., Pojęcie i rodzaje szkody w polskim prawie cywilnym, *Rej.* 1998, Nr 2
- Składowska J., *Adwokatura Królestwa Hiszpanii – rys historyczny, organizacja i funkcjonowanie*, Pal. 2008, Nr 1–2
- Skoczylas J.J., Funkcje odpowiedzialności cywilnej i ich związek z pojęciem szkody, *Studia Prawnicze KUL* 2007, Nr 2–3
- Skowrońska-Bocian E., *Prawo spadkowe*, Warszawa 2012